

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23 Eylül 2025

Sayı : 14061

34618

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

Son aylarda İstanbul başta olmak üzere birçok il ve ilçede Cumhuriyet Halk Partisi'nden seçilen belediye başkanlarına yönelik gözaltı ve tutuklama dalgaları kamuoyunda geniş yankı uyandırmıştır. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ile birlikte Avcılar, Beşiktaş, Beykoz, Beylikdüzü, Beyoğlu, Büyükçekmece, Esenyurt, Bayrampaşa, Gaziosmanpaşa, Şişli, Şile ve son olarak Bayrampaşa belediye başkanlarının tutuklanması, yalnızca yerel demokrasiyi değil, doğrudan millet iradesini hedef alan bir girişim olarak değerlendirilmiştir.

Türkiye, tarafı olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ile yerel yöneticilerin yalnızca hukuki gerekçelerle ve bağımsız yargı kararıyla görevden alınabileceğini taahhüt etmiştir. Ancak uygulamada, siyasi saiklerle açılan soruşturmalar ve tutuklamalar, hem bu sözleşmeye hem de Anayasa'nın 38. maddesinde güvence altına alınan masumiyet karinesine aykırılık teşkil etmektedir.

Tutuklama gerekçesi olarak öne sürülen dosyaların çoğunun belediye meclisi kararları veya rutin ihale süreçleri üzerinden kurgulandığı görülmektedir. Bu durum, iktidarın sandık yoluyla kazanamadığı belediyelere "yargı sopası" üzerinden el koymaya çalıştığı yönündeki kamuoyu algısını güçlendirmektedir. Bu algı, yalnızca muhalefet temsilcileriyle sınırlı kalmamış, hukukçular, akademisyenler ve uluslararası gözlemciler tarafından da dile getirilmiştir.

Demokratik hukuk devletinde yurttaşların oylarıyla seçtikleri yöneticilerin görevden uzaklaştırılması olağanüstü ve istisnai bir durum olmalıdır. Ancak Türkiye'de bu yöntem neredeyse rutin hale getirilmiş, siyasi iktidarın muhalefeti tasfiye aracı haline gelmiştir. Bu süreç, halkın iradesine yönelik ağır bir müdahale anlamına gelmekte; yurttaşların devlet kurumlarına olan güvenini zedelemektedir.

Dolayısıyla, İçişleri Bakanlığı'nın bu süreçlerdeki rolünün, soruşturmaların hukuki dayanaklarının ve siyasi iktidar temsilcilerinin müdahalelerinin açıklığa kavuşturulması, hem hukuk devleti ilkesine bağlılık hem de kamu vicdanı açısından zorunludur.

Buna göre;

1. Tutuklanan belediye başkanlarının dosyalarında ilk gözaltı ve tutuklama kararlarını hangi savcılar ve mahkemeler vermiştir? Bu mahkemelerin daha önce siyasi davalarda aldığı kararlar Bakanlığınızca incelenmiş midir?
2. İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınan belediye başkanlarının yerine atanan kayyumların bugüne kadar yaptığı toplam harcama ve ihale büyüklüğü nedir? Bu harcamalar Sayıştay tarafından denetlenmiş midir?
3. Tutuklanan belediye başkanlarıyla ilgili mülkiye müfettişleri tarafından düzenlenen raporların kaç tanesi doğrudan “yolsuzluk” ya da “usulsüzlük” tespitine dayanmakta, kaç tanesi “idari eksiklik” düzeyinde kalmaktadır?
4. İçişleri Bakanlığı'nın, seçilmiş belediye başkanlarının yerine kayyum atamasını gerektirecek durumlarda, seçmen iradesini koruyacak alternatif modeller (örneğin belediye meclisi içinden seçim) geliştirmek için herhangi bir çalışması var mıdır?
5. Tutuklu belediye başkanlarının yerlerine atanan kayyumların, belediyelerin imar planlarında yaptığı değişiklikler ve verdiği ruhsatların toplam sayısı nedir? Bu değişikliklerin kent rantına etkileri konusunda bir etki analizi yapılmış mıdır?
6. Tutuklanan belediye başkanlarına yöneltilen suçlamaların kaçısı doğrudan belediye hizmetleriyle ilgilidir, kaçısı siyasi faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir?
7. Bu davalarda İçişleri Bakanlığı'na bağlı müfettişler tarafından düzenlenen rapor sayısı kaçtır ve raporların içerikleri kamuoyuyla neden paylaşılmamaktadır?
8. Tutuklanan belediye başkanlarının yerlerine atanan kayyumların ihaleler ve belediye bütçeleri üzerindeki tasarrufları nasıl denetlenmektedir?